

SRI B. B. SAYANAK.—Sir, nearly 1300 workers are on strike. Why not the Chief Minister intervene and get right the things?

Notice of Breach of Privilege

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Mr. Speaker Sir, I want to make a small submission. We have given a notice of privilege which is pending before you. I would submit to you that it should have been given priority. Sir, you may say that the rules of procedure and so on. The rules of procedure are made by the House and the Speaker has got every right as to how the proceedings should start or how the agenda should be worked out. When the privilege of the House is involved and when a notice is given to you, I think in all reasonableness, you will have to kindly give us the consent. When the House itself is involved in the breach of privilege, how can you transact other business? Privilege issue means, the privilege of the House and that of the Chair. Actually, whether there is breach of privilege or not, is a matter for the Chair to decide. But till it is decided, you will have to allow the members to put their opinion, or suggestions or their points of view before the House.

MR. SPEAKER.—I have already promised to take up this issue after finishing two or three items in the Agenda. If the House so desires, I will take it up right now.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Why don't you take up this privilege issue first and then other subjects later on?

MR. SPEAKER.—If the hon. Chief Minister agrees, we will take it up.

SRI B. BASAVALINGAPPA.—The hon member Sri Arumugham has raised a point of order that this should have a precedence over other business. Now, I think you have agreed to take it up.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನೀವೆಲ್ಲಾ ಆಗಲೇ ಪೇಳಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅದ್ವೈತ ಕೊಡಬೇಕು, ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಏನು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ತಾವು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಅದ್ವೈತ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳು ಲಾಪಸ್ ಆಗಬಹುದು. ಒಂದು ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರದು ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಆಮೇಲೆ ಕಾಲಿಂಗ್ ಆಟಿಷನ್ ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಇಷ್ಯೂ ಇದೆ. ಒಂದು ಗಂಟೆವರೆಗೆ ಎಂದು ಟೈಂ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗಬಹುದು. ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಇಷ್ಯೂಗೆ ಆರೊ, ಬಾಡಿ, ಒಂದು ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮುಗಿಸೋಣ.

SRI R. GUNDU RAO.—I have no objection, if they want to take up this privilege issue

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಪಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ:.....

SRI S. S. ARAKERI.—With due respect to the Chair, I wish to say that since 3 days the matter is on agenda. Each time the matter is called for and cancelled.

MR. SPEAKER.—We will take it later on.

SRI B. B. SAYANAK.—I raise a point of order. When the Chair is on his leg, some of the members are wandering here and there. It is not correct. You have seen Sri Arakeri has come from that side to this side.

MR. SPEAKER.—It is nothing but defying the Chair. It is unfair on their part. ಶ್ರೀ ಅರಕೇರಿಯವರೇ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ. ಉದ್ದೇಶವಾಗುವಂಥ ಅಗತ್ಯವೇ ನಿಲ್ಲ. ಸಭಾ ನಾಯಕರ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಮತ್ತು ಹೌಸ್ ಸ್ಪೀಕರ್‌ಗಳ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಭೀಲಿಂಗ್ ಶಿಥಿಲೇ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ರೈಸ್ ಮಾಡಿ ಎನ್ನುವುದು, ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ವ್ಯಕ್ತವಿರುವಾಗ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನೆ ಲಿಕ್ವಿಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂತಕ್ಕೆ ಸಬ್‌ಜೆಕ್ಟ್ ಆದಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಾವು ಈಗಲೇ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿ ಹೇಳಿ ತ್ತು ಇದ್ದೀರಿ. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮುಗೌಡವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರೂ ಹಾಜರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಎಂದರೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

† ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಪಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಗಂಡ್ವಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ದಿನಸ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು ಇಡೀ ಸದಸ್ಯರೇ ಸ ಬುಧವಷ್ಟಿ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಈ ಸದನದ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾವು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳಿ ಇದುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇವೆ.

“ To,

The Secretary,
Karnataka Legislature,
Vidhana Soudha,
Bangalore.

Bangalore,
5-5-1980.

Sir,

Under rule 177 and 178 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Karnataka Legislative Assembly we the members of Karnataka Legislative Assembly give notice of our intention to raise a question involving a Breach of Privilege of the Karnataka Legislative Assembly and matters thereof committed by Shri G. K.

Govinda Bhatt, Ex-Chief Justice of Karnataka High Court in issuing a statement and publishing the same in the Daily News Papers. Cuttings are produced herewith. The following motion be taken up for consideration on 6-5-80 immediately after question hour.

" The House is of the opinion that the Statement made by Sri G. K. Govinda Bhatt, Ex Chief Justice of Karnataka High Court on 4-5-80 at the Karnataka Small Land Owners' Conference pertaining to Land Reforms amounts to breach of privilege of this House and the Members thereof and further resolves to refer this matter to the Committee of Privilege for further action. "

Sd/-

Haranahally Ramaswamy	}	M. L. As
J. H. Patel		
B. Subbavaya Shetty		
B. V. Kakkilaya		
N. A. Siddique		
K. H. Srinivas		
B. Basavalingappa		
C. M. Arumugham		

" A NOTE ABOUT THE PRIVILEGE MOTION

A specific matter of recent occurrence which requires intervention of the Karnataka Legislative Assembly is being raised for discussion and decision of this House.

Sri G. K. GOVINDA BHATT, Ex-Chief Justice of the Karnataka High Court has made a speech on 4-5-80 at the State Level Small Land Owners' Conference. The speech is about Land Reforms in Karnataka State. In the course of speech he had made the following observations :

(a) 'In other States, such Act had been passed, the people would have tried to 'behead' the Ministers concerned' (Deccan Herald 5-5-80)

(b) 'The former Chief Minister Mr. Devaraj Urs is Primarily responsible for the Land Reforms' (Indian Express 5-5-80)

(c) 'The Land Reforms Amendment Act 1974 is a gross violation of not only fundamental rights but even human rights of the citizens' and he recalled upon the Land Owners to appeal to the International Commission of jurists "

The above observations of Sri G. K. Govinda Bhatt amounts to breach of privilege of this House and the Members thereof. It is a clear case of intimidation held out against these members who are responsible for getting the Karnataka Land Reforms Amendment Act 1974 passed. It is also a case of incitement of the people to resort to violation including murders to prevent Legislatures from discharging their functions. The very concept of social justice equality and equal opportunity provided in the Constitution is sought to be degraded. The Privilege of the Members of the Assembly in discharging their functions without fear is infringed by issuing such statements in public.

There is therefore a *prima facie* case of Breach of Privilege committed by Sri G. K. Govinda Bhatt. It is, therefore, necessary, to refer this matter to the Committee of Privileges and take further steps to punish him in accordance with law.

Sd/-

1. Haranahalli Ranaswamy.
2. A. Lakshmisagar.
3. B. V. Kakkilaya.
4. N. A. Siddiqui.
5. K. H. Srinivas.
6. C. M. Arumugham, "

Sir, along with the above statement, we have also furnished some portions of what is published in the Deccan Herald and the Indian Express, dated 5-5-80. Now, I have raised this question with a certain amount of reluctance, but the reluctance has been replaced by a sense of duty to this House and to the country and to the democratic system in which we are working. It is also a very unhappy thing that a man of the stature of Sri G. K. Govinda Bhatt, who adorned a place of distinction in judiciary of our State as Chief Justice should have made such a statement. Unfortunately, perhaps he has been moved by emotion. Emotion has taken the place of reason and he has chosen to say that people of other States would have beheld the persons concerned, if such an Act had been passed in their states. Unfortunately, the hon. ex-Member of the Judiciary Sri G. K. Govinda Bhatt has not understood the concept of our Constitution, the concept of social and economic justice which we have provided for ourselves under the provisions of the Constitution. He has not understood the implications of the decisions of the Planning Commission from time to time wherein mandatory instructions are given to the States to follow in order to fulfil these obligations. He

also failed to see the Directive Principles of the Constitution where there is a duty cast upon every State to resort to distribution of economic resources available in the country, to subserve the common good. It is contained in article 39, Clause (b) and (c) of the Constitution.

“ 39. The State shall, in particular direct its policy towards securing—

b) that the ownership and control of the material resources of the community are so distributed as best to subserve the common good ;

c) that the operation of the economic system does not result in the concentration of wealth and means of production to the common detriment. ”

Mr. Speaker Sir, you are aware of the fact that land is one of the most important means of production and it can be equated to the words ‘ material resources ’ available in the country. It is the duty of the State to see that the resources are distributed to subserve the common people. As the Hon. Speaker and hon. Members know, it is on this very question that the Constitution was amended in the year 1960 to provide for distribution of land to those who were not holding the land. Everybody is aware that in a case concerning Bihar State, the Supreme Court held that Zamindari system could not be abolished because Article 19 provided right to hold property. At that time, the framers of the Constitution, who themselves had constituted Central Parliament amended the Constitution to provide for acquisition of land for being distributed. That is why Schedule (9) was inserted and Judiciary was prevented from exercising any control over framing of the laws in order to implement the principles laid down under the Constitution. So, this concept of Land Reforms is the basis of the policy of not only of the Congress Party, but all the parties. In fact in 1974 Land Reforms Amendment Act was passed. I believe, unanimously...

MR. SPEAKER.— You please refer to rule 179. It should be on a specific matter.

SRI HARANAHALLI RAMASWAMY.— Sir, I am quite aware of the provisions of the rule 179, that it should refer to a particular and specific matter. That is why, I am giving preamble to state that this 1974 Land Reforms Act was passed by both the Houses with the consent of all the parties, including Sri Deve Gowda, who was then the Leader of the Opposition.

I am quite aware. I am prepared to convince. Why I am giving this preamble is that this is a law i.e., Land Reforms, which is in accordance with the constitutional provisions, which is in accordance with the principles laid down by the Government of India and by the States, which is for the purpose of implementing the Directive Principles of the Constitution and which is the basis for existence of all the political parties in the country. Now, when such a legislation has been passed by the Karnataka Legislature as a model for the whole country, I submit that this is not a Party matter. Sri Gundu Rao, the present Chief Minister is also a party to this legislation. This is concerned with the privileges of all the members and the entire House.

I am referring to the particular part of his statement which says:

“In other States, if such an Act had been passed, the people would have tried to behead the Ministers concerned.”

Every individual has got a right to criticise the law passed by the legislature, to abuse it and carry on an agitation. But incitement to violence amounting to intimidation cannot be done because it amounts to breach of privilege of the legislators and the Parliament. In this case, there is a breach of privilege of the Karnataka Legislature for having passed a law which is only for fulfilling the aspirations of the people besides fulfilling the objectives laid down under the Constitution, when the individual says that the law is illegal, void and unconstitutional. It is a most unfortunate thing that the retired Chief Justice of the High Court has invoked violence, insisted upon the people to take cudgels against those responsible for the enactment of the Act. I am referring to that particular para which runs as below:

“He held the former Chief Minister Sri Devaraja Urs; primarily responsible for the land reforms.”

This means that Sri Devaraj Urs should have been beheaded. What does it mean by inference? It means that Sri Devaraj Urs would have been beheaded if such a law had been passed in some other State. I ask whether any responsible man in this country, let alone the case of a retired Chief Justice, can make such statements? I have got the highest respect for him as a Judge but now I wonder as to how he adorned such a place. The Judiciary should be committed to the philosophy of the Constitution. But here is a retired Chief Justice who is committed to his own philosophy and not to that of the Constitution. He should be committed to the philosophy of the Constitution. Constitution is the voice of the people and an instrument of change; Here is a man of vested interests who incites people to take to violence. I

am submitting that no individual in this country can incite people to violence, to take cudgels for an Act which is constitutionally enacted. It is a privilege of this House to pass law in accordance with the Constitution and the conscience and judgment of the Members. Even if the law is bad, can anybody say 'behead the man who is responsible'? I am laying stress on this question that 'can a man of his stature use such language? Is it appropriate on his part?'

I am referring to the law on the question of the privileges. Breach of privilege is of two types—(i) Direct and (ii) Indirect. Direct Breach of privilege or contempt of the House comes into question when there is direct violence inside the House or in respect of the proceedings of the House. Indirect or constructive contempt is mentioned on page 27 of the book 'The Law of Parliamentary Privileges in India' written by V. G. Ramachandran. I would like to quote the same, here.

"Contempts which are not *ex facie* in the presence of Parliament but arise from acts, speeches, words, or writings published outside the House give rise to what are termed 'constructive contempts.' *Ex-facie* contempts are direct while 'constructive contempts' may be called indirect."

"For such acts tend to obstruct the Houses in the performance of their functions and lower them in the estimation of the public."

MR. SPEAKER.—What is the authority?

SRI HARNAHALI RAMASWAMY.—'Law of Parliamentary Privileges in India' by V. G. Ramachandran.

Here, the respect of the House is deemed to have been lowered because of the utterances of a particular person. It amounts to obstruction also. Again to quote (Page No. 29 of the same book):

"Obstruction to members in the discharge of their duty may be put by causing their arrest, or by molestation, or by influencing their conduct in Parliament by improper means such as bribery, intimidation and solicitation; indirect obstructions may be put by casting reflections on them and misrepresentation."

Here, the word behead amounts to intimidation.

Again to quote from Page No. 31 of the same book:

"When influence is exercised on members by intimidation or threat, a breach of privilege occurs."

Here, as is very clear from the language used by the person *i.e.*, Sri Govina Bhatt, he has tried to intimidate the members thereby causing constructive contempt of this House and the members thereof.

I also refer to Erskine May's 'Parliamentary Practice' (eighteenth edition). I would like to quote:

"Attempted Intimidation of Members — To attempt to influence Members in their conduct by threats is also a breach of privilege."

On page 147 of the same book:

"Conduct not amounting to a direct attempt to influence a Member in the discharge of his duties, but having a tendency to impair his independence in the future performance of his duty, will also be treated as a breach of privilege."

"Calling in a newspaper for the arrest of a Member and describing him as an arch-traitor..." is also constructive contempt.

There are a number of rulings given on this point saying that this amounts to breach of privilege. Here, inciting people to take to violence intimidation and threat to those who are responsible for passing the Land Reforms Act, 1974, is a breach of privilege. A person who should have been a pacesetter for the proper public conduct in a democratic system, has used such language concerning the proceedings of the House and passing of a legislation.

This is a matter which requires consideration by this House. This House cannot ignore it, I agree, ordinarily we must tolerate criticism, we must allow the people to criticise the legislation and must not take it too seriously. But when the border is crossed from legitimate criticism to that of incitement to violence, intimidation *etc.*, I submit that this is a case in which cognizance should be taken by this House. Ultimately what happens is left to the privileges committee and this House. In this case, there is a *prima facie* case for enquiry into this matter. He may have some explanation. We do not know that at this stage. Therefore, it is necessary to call upon him to appear before this House or before the Privileges Committee to explain...

I, therefore, submit with respect to the Chair that there is a *prima facie* case for consideration of this House. I appeal to the leader of the House and all other members to participate in the debate. I am very happy to know that, when this issue was taken up the Legislative Council, hon. members from all the parties took part in the debate and found that this is a genuine case for consideration.

They are equally interested in safeguard the interest of the common man, the toiling millions, the tenants etc, and therefore, it is a matter which requires serious consideration of the House, and reference to the privileges committee. We are all quite aware of the difficulties of the small landholders. But Sri Govinda Bhatt by uttering such words has gone to such extreme limits that he was now landed himself for being considered by this House. Lastly, I submit with great respect to the Chair that this is a matter to which we should go in detail and urge you to refer the matter to the Privileges Committee for taking such action as they deem fit.

† ಶ್ರೀ ಜಿ ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿ ಮಂಡನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿಮಾಡುವವರು ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ವಿವಾದವನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆ ಚ್ಯುತಿಯಾಗುವ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ನಾನೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಪ್ರೈಮರ್ಸಿ ಕೇಸ್ ಎಂದರೆ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಇದು ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿವಾದ ಮಾಡದೆ ಕಪ್ಪುಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನಂತರ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಹಾಡಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧಿ ಶರಣ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಎಂದೆ ಆದುದು ಕಾನೂನಿನಿಗೂ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ; ಈ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. unjustifiable ಅಧರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಂತಹ ಸನ್ಯಾಸಿ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟರು ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು. ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗುವಂಥ ಕಾನೂನಾಗಿದ್ದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಅಥವಾ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ ಎಂದೆ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಕಾರ ಇತ್ತು. ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಯಾವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲೂ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾದುದು ಎಂದು ಕಿತ್ತಿಹಾಕಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗುತ್ತಕ್ಕೂ ಬಂದು ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರತಕ್ಕ ದಕ್ಷಿಣ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಂದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟರ ಗಿರಲಿ, ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರಗಿರಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಯಾವ ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲಿ: ಬೇಕಾದಂತೆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾನೂನು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಮಂತ್ರಿ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವವನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ದಕ್ಷಿಣ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಬೇರೆ ಯಾರ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಲೀ, ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕಾಗಲೀ ಚ್ಯುತಿ ಬರಬಹುದು ಹಾಗೆ ಅವಸರವೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬೆ ಕೊಡುವರು ಮಾಡಬಹುದು. ಹಲವಾರು ಸಾರಿ ಕೋರ್ಟ್ ನೀದನೆಯಾಗುವಂಥ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಕೆಸಗಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಗೌರವದ ವಿಷಯವನ್ನು ಭಾವಮಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಗೌರವದಿಂದ, ಪೂಜ್ಯಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಗದ ಕರ್ತವ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಅಥವಾ ಶಾಸಕಾಂಗ ಈ ಮೂರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸಮಾನವಾದ ಗೌರವವಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಗುರವಾಗಿ ಕಾಣಬಾರದೋ ಅದೇ ರೀತಿ

ಶಾಸಕಾಂಗವನ್ನೂ ಕಾಣಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಗತಿ ಬಗ್ಗೆ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಏನಿದೆ ಈ ವಿಷಯ ಬೇರೆ. ಇವರು ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ಲಾಯರ್‌ಗಳು ಮಾಡುವ ವಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಲಾಯರ್ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ನಾನು ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಏನಿದೆ ಆದರ ಕಲ್ಪನೆ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಅಧರ್ಮ ಎಂದು ಈಗ ಇವರು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಗಡೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟರು ಆಗಲೀ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಗೇಣಿದಾರರ ಮಧ್ಯೆ ಭೂಹೀನರ ಮಧ್ಯೆ ಬದುಕಿದ್ದು, ಅವರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂಥ ಅಥವಾ ಆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದ್ದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೌಲ್ ಮತ್ತು ಶಕ್ತರ್ ಅವರ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿಯಾದಾಗ ನಾವು ಏನನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Sir, in the book Practice and Procedure of Parliament' by Sri M.N. Kaul & Sri S.L. Shakhder Chapter XI explains about the Powers, Privileges and Immunities of Houses, their Committees and Members. The relevant portion of which reads thus :

"The fundamental principle is that all citizens including members of Parliament have to be treated equally in the eye of the law. Unless so specified in the Constitution or in any law, a member of Parliament cannot claim any privileges higher than those enjoyed by any ordinary citizen in the matter of the application of law."

ಅದ್ದರಿಂದ ನಾವು, ಹೊರಗಡೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಥವಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹರಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ನಾವಿಲ್ಲ. ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಜೆ ಎಂಬರೆ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಆದರೆ ಅವನು ಎಲ್ಲಿತನಕ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ.

"When any individual or authority disregards or attacks any of the privileges, rights and immunities, either of the members individually or of the House in its collective capacity or of its committees, the offence is termed a breach of privilege, and is punishable by the House. Besides, actions in the nature of offences against the authority or dignity of the House, such as disobedience to its legitimate orders or libels upon itself, its members or officers are also punishable although these actions are not breaches of any specific privilege."

೧೧-೦೦ ಎ. ಎಮ್

ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಕಾರರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್‌ರವರು ಇಂತಹ ಕಾನೂನನ್ನು ಬಿಹಾರ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದವರು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಬಿಹಾರ್ ಅಂತ ಏಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು? ಅಂತ. ಬಿಹಾರ್ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರಬೇಕಾದರೆ ಬಿಹಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಹೊರಗಡೆಯೂ ಆಗಿವೆ. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ ರವರಿಗೆ ನನಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿವೆ. ಹೊರಗಡೆ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಅಥವಾ ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಗೊಡ್ಡು ಶಿಕ್ಷಣ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮುರಿಯತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು ನಾಯಕರು ಅವರ ಹೆಸರು.....ಧರ್ಮ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆದಂತಹ ರಿಯಾಕ್ಷನರಿ ಅಥವಾ ಜಾತಿಯ ಜಿಣೆಗಳು ಏನಿದ್ದಾವೆ, ಇಂತಹ ಜನ ಸೇರಿ ಕೊಂಡು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರದ ಹಾಗೆ ಭಾರಿ ಅಂದೋಳನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿಹಾರ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್‌ರವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಜನ ಬಿಹಾರ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದ್ದಾರೆ. ಬಿಹಾರ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಔ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾರೂ ಯಾರಾದ ರೂಬ್ಬರ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಗತಿ ಪರವಾದ ಗುಣ ಅದು. ಕೇವಲ ಔ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಿಂದೂ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ದಕ್ಕೇ ಭಯಂಕರ ಕೋಲಾಹಲ ನಡೆದು ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆಯಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್‌ರವರು ಬಿಹಾರ್ ಮಾಡಿರುವಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೂ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿರ ಬೇಕು; ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ರವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕಾನೂನಿಂದ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಉಪನಿಷತ್ತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷಣದ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಬಗೆ ನಾನು ಹೋಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಬಿಹಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದರೆ ತಲೆ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಾಗೂ ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸು ವಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ ಎಲ್ಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಧಾರಾಳವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಗೆ ಬೇಕೆ ಮಾಡ ಬಹುದು. ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯು ವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಏನೂ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕಾಟಗರೀಸ್ ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಇಂತಹ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ನಾಳೆ ಇಂತಹ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಮತ್ತೂ ಇಂತಹ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್‌ರವರ ಭಾಷಣ ಕೇಳಿದ ಜನ ನಾಳೆ ಒಂದು ನಮ್ಮ ಕತ್ತುಪಟ್ಟಿ ಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರೆ, ಅಥವಾ ಕಾರಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಎಸೆದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಿಸ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್‌ನ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.—Sir. I wish to quote a few words from May's Parliamentary Practice and Procedure:

“Acts tending indirectly to obstruct Members in the discharge of their duties amounts to contempt of the House or breach of privilege. Conduct not amounting to direct attempt to influence a Member in the discharge of his

duties, but having a tendency to impair his independence in the future performance of his duties will also be treated as breach of privilege”

ಇದು ಬಹಳ ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗಿ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್‌ರವರು ರಾಜ್ಯಾಂಗಬದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸದನದ, ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಯಾಗತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಸದನದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ನಾಯಕರೂ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಇದನ್ನು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸೋಣ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಯಾರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಬಯ್ಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಯಾರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾಳೆ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ. ಆ ಸಮಿತಿ ಇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಒಂದು ಪನಿಷಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಈ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬ ಮಾಜಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಇದರಿಂದ ರಾಮೋ ಜನರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI C.M. ARUMUGHAM.—Sir, this is an issue of breach of privilege. We are discussing this issue against Sri G.K. Govinda Bhat. Neither he is a Member of this House nor is in service to defend himself. We are raising this issue not as Members of the Opposition, but on behalf of the entire House. What Sri Govinda Bhat said, amounts to breach of privilege. Therefore, I feel and I am confident that all the Members of this House will unanimously support the motion.

SRI J.H. PATEL.—Sri, H. Ramaswamy have quoted several proceedings and authorities to show that what Sri Bhat has said, amounts to breach of privilege. I will read only two or three sentences from the book on Parliamentary Practice and Procedure written by Sri M.N. Kaul and Sri S.L. Shakhder. On page 199, it is written :

“Contempt of the House may be defined generally as ‘any act or omission which obstructs or impedes either House of Parliament in the performance of its functions, or which obstructs or impedes any Member or Officer of such House in the discharge of his duties, or which has a tendency, directly or indirectly, to produce such results... even though there is no precedent of the offence.’”

I have gone through the various ruling on this topic. Last time, I had raised one issue but it was rejected. You will be always remembered

Sir, as a Speaker who gave a ruling, upheld the dignity, authority and privilege of the House, if you give your considered Ruling in this case. I would like to quote further :

“(a) Hence if any act though not tending directly to obstruct or impede the House in the performance of its functions, is a tendency to produce this result indirectly or by lowering its authority, it constitutes the contempt.”

The statement of Sri Govind Bhat lowers the authority of the House. He is no more Chief Justice but the way in which he spoke, it appears to me, he was opposed to the Land Reforms from birth. I doubt whether it would be necessary for the House to direct, if there is any law, to review all his judgements on the Land Reforms cases. Sometimes, the Judges are being appointed without any test.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Mr Speaker Sir, ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಬಂದು ಮೋಷನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಡ್ಡಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. About the judgements passed by the ex-Chief Justice while he was discharging his duties as a Chief Justice, even a suggestion by this House or any Member of the House with regard to reviewing the Judgements delivered by him, may not be in keeping with the independence of the judiciary which we all uphold.

SRI B. BASAVALINGAPPA.—Judgements are not subject to contempt.

SRI J. HPATEL.—You may refer to article 121 of the Constitution which says that the conduct of the Judge in his official duties cannot be discussed in the House.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—This House cannot question whatever he has pronounced in the Court as a Justice. But whatever he speaks outside the Court, that could be questioned. The statements made by him are already in the New papers. Let us confine ourselves to the statements made by him. We can have a debate on that. But as far as the judgements passed by him are concerned, it may not be in keeping with the dignity of this House and it may also reflect on the judgements passed and functioning of the judges. This may kindly be avoided in the discussion.

SRI B. BASAVALINGAPPA.—I thought that I would be enlightened by this argument of my friend who was still recently practising in the High Court. Any opinion expressed in a case that is pending before a Court, would amount to contempt, but any comment on a judgement passed would not amount to contempt of the Court. We are free to comment and criticise. It is a wrong notion that has been carried by many of the Members and many of the persons in the

executive as well as in the judiciary that whatever discussion, and whatever is commented upon about a case, amounts to contempt. It is not so. Here, one hon. Member is referring to the judgements only. He is free to comment, he can express his own opinion and it has nothing to do with the contempt.

SRI S. R. BOMMAI.—Sir, Sri Moily is perfectly right. Sri Arumugham has doubted the Judge's views about the land reforms while the latter was the Chief Justice and has said that he was opposed to the land reforms by birth. Indirectly, the hon. Member said that the judge's personal views have been reflected in the judgements. Everybody can criticise judgements. Everybody can go in appeal and there is no doubt in it. But if the conduct of a judge in pronouncing a judgement is doubted saying that his personal views have been reflected in pronouncing the judgements, it amounts to reflection on the conduct instead of the judgement. A judge has to act according to law having taken oath under the Constitution; otherwise he will be failing in his duties, he cannot be a judge. Here, the hon. Member's statement means to say that the judge has failed in his duties. Therefore, in my humble opinion, such controversy is not necessary for our purpose. All his statements are before us and that is enough. We cannot go into the conduct of the judge. That is outside the purview of this House. As a citizen, he has made the statement. As the Members of this House, we have got our own privileges and as a citizen, he has got his rights. Let us not go into the conduct. That will involve us in so many complications.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I only submitted to this House...

MR. SPEAKER.—What the Hon. Minister has pointed out is correct. Let us stick to the subject.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I agree to what Sri Moily has said. Here, the individual says that the Minister must be beheaded. That is his view and he asks the people to take up the matter to the International Court of Jurists. Further, without knowing the ABCD of other States, he has said that there are no tribunals in other States. This is false. There are tribunals in Kerala.

If he wanted to become a champion of the rich men, he should have resigned from his post and took up the cause of land lords. He talks about Democratic country. I do not know what democratic country he has visited. India is a democratic country, America is a democratic country, England is a democratic country and France is a Democratic country. Does he know this? I do not know, who appointed him as the Chief Justice.

SRI S. R. BOMMAI.—I think this is too much. The State Government has recommended, the Supreme Court has recommended and the President of India has appointed him. There is a prescribed procedure.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—You say whatever you want to say.

MR. SPEAKER.—Sri Arumugham, have patience and please let me hear.

SRI S. R. BOMMAI.—I do understand the anxiety of the hon. Member.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I too can understand the anxiety of Sri Bommai.

SRI S. R. BOMMAI.—I must assure my hon. friend Sri Arumugham that since my age of 18, I have been in the movement of the Land Reforms. I am only saying that under Article 121 of the Constitution and also under the rules, a conduct of a judge cannot be discussed in this House. Can we criticise the action of the President of India and the Supreme Court, who appointed Sri Govind Bhat as the Chief Justice? It is a contemptuous way of criticising the Indian Republic and the Chief Justice of the Supreme Court. Can it be allowed in this House? Are we competent to do it? I agree that he must know his responsibilities but at the same time, we should not have personal prejudices against any individual. Let us not commit the same mistake which Sri Govind Bhat has committed. Let us look into the matter impartially, in an objective way, befitting to the dignity of this House. By going into such matters, the importance of the subject will be lost. Let us concentrate on this issue without going into other matters.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, we must screen his appointment also. He says that the Ministers would have been beheaded in other States, if such an enactment had been passed. He says that the Cabinet Ministers are not qualified. He also says that there is no land reforms in democratic countries. Therefore, I can say that his knowledge about other States is zero. A man without knowledge, how can he be a Chief Justice? Sir, in his statement to the Press, he has stated thus;

“Though he had no vested interest (as he possessed no land), he said ‘adharma was the foundation and injustice the path, of the Act, which had converted genuine land-owning tillers into paupers and many a time, people with not a shred of agricultural knowledge into landowners.’”

His father is a big landlord. Even his father-in-law is a big landlord. How can he say like that? My submission is that, his earlier decisions

7TH MAY 1980

about the land reforms must be reviewed. Sir, the following is an extract of the observations made by a Select Committee of the House of Commons which has considered the entire law of Parliamentary privilege in its report presented to the House of Commons in December, 1967, and which has been incorporated by the Committee on Privileges in its Fifth Assembly, First Report presented on 12th March, 1974. It reads thus :

“Your Committee believe to be right, that the House should be slow and reluctant to use its penal powers to strict criticism or even abuse, whether of the machinery of the House, of a member or of an identifiable group of members, however strongly the criticism may be expressed and however unjustifiable it may appear to be. Your Committee regard such criticism as the life blood of democracy. In their view the sensible politician expects and even welcomes criticism of this nature. None the less, a point may be reached at which conduct ceases to be merely intemperate criticism and abuse becomes or is liable to become an improper obstruction of the functions of parliament. For such cases, however rare, the penal powers must be preserved and the House must be prepared to exercise them.”

We accept the criticism but here what Sri Govind Bhat says is nothing but creating a violence. Now, he indirectly threatens the Legislators not to participate, if there is any amendment to the Land Reforms Act. He says, the members of the Tribunals are not qualified. Sometime back we insisted upon the nomination of MLAs from both the ruling and the opposition parties. Now, I am afraid Sir, people will not accept them because Sri Govind Bhat is creating a bad impression in the minds of the people by saying that the members are not qualified and that they are not competent to sit in the Tribunals and give judgments. It is nothing but creating violence in the State of Karnataka. Therefore, I submit sir, before you refer this issue to a Privilege Committee, Sri Govind Bhat should be summoned to appear before this House to find out, whether he is normal, or abnormal or sub-normal. That is my submission sir.

11-30 A.M.

SRI HARANAHALLY RAMASWAMY.— Sir, the motion is only with regard to referring the issue to the Committee on privileges.

SRI C. M. ARUMUGHAM.— Sir, in such extra-ordinary cases, there is no necessity of following 30 years old rules of procedure.

MR. SPEAKER.— I have no objection, if it is according to the Constitution of India.

SRI C. M. ARUMUGHAM.— If Sri Govinda Bhatt is not normal we can provide him medical treatment.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.— We have certain privileges both under the Constitution and also under the Rules of procedure framed by this House. Any criticism must be within the bounds of rules and Regulations and under the Constitution. We have a greater degree of expression of our views on the Floor of the House. But, we must also guard against using this privilege which may amount to use of privilege as an abuse. What we are finding fault with is the reported expression of Sri G. K. Govinda Bhatt and Sri Arumugham. Why is he talking about the physiological description? This is entirely different. We are assuming for the purpose of argument; that there has been such a statement in the press reportedly made by Justice Govinda Bhatt. Let us confine only to that. Let not go to denotation of physiological or psychological matters.

MR. SPEAKER.— First of all, the hon. Member Sri C.M. Arumugam must know the restrictions of the Article 121. Keeping it in view, he must speak.

SRI C. M. ARUMUGHAM.— That is all old story.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.— On a point of order. We have got to adjust ourselves . . . . .

SRI C. M. ARUMUGHAM.— What is the point of order? This is unnecessary.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.— This is not unnecessary. This is quite necessary. Do not break bones.

SRI B. BASAVALINGAPPA.— Let us not divert the discussion. There are other matters also to be discussed.

SRI C. M. ARUMUGHAM.— Other matters will be taken up on 9th June when we re-assemble. Now, this is a very important matter. The Ex-Chief Justice has come out attacking the Legislature and talked of creating violence. Should I use respectable words? No. Here is a man who talks about violence and who was the Chief Justice and says Ministers heads should be beheaded and tribunal Members are not qualified. All these things amount to breach of privilege. The House must take cognisance of it. Therefore, he must be summoned and we must see whether he is allright or something is wrong with him, because he has made such a statement. It is not someby that is making a statement, he was a judge and disciplinarian delivering judgements. Here he comes and says that Ministers would

have been beheaded if such a legislation had been passed by the other States. Our state has brought this progressive land reforms and it is helping the people. Including Karnataka, West Bengal and Kerala have introduced this Legislation. These are the only three states which have introduced this Legislation and other States have not come forward to introduce this type of land reforms. Now, Sri Bhatt says this is not a correct law and this has done injustice to the people. That means he is against the Land Reforms. Since the given threat to Ministers, threats to the Legislators by inciting people to indulge in violence, it amounts to breach of privilege and contempt of the House. Therefore, I would say that Sri Govinda Bhat must be summoned to this House.

SRI S. R. BOMMAI.— Mr. Speaker Sir, in my view this is a very important issue for which we, in this House have to give serious consideration. I would like to make, at the first instance categorically clear that I do not agree or subscribe or support to the views of Sri G. K. Govinda Bhatt. I strongly criticise most of the views that he has expressed against the land reforms. He has not understood the spirit and the idea of the most vital problem of our country. At the same time, whether his statement amounts to breach of privilege or contempt of the House, is a very delicate matter. Every hon. Member of this House including the Hon. Speaker have to bestow serious thought over this issue. There are no two opinions so far as the protection of rights, special rights and privileges exercised by the Legislators are concerned. But, that doesn't mean that the Legislators or Ministers are above criticism. A citizen of this country under the Constitution, has got the right of speech, freedom of thought and freedom of expression. He may not agree the laws that have been passed by this House. Any citizen can criticize. He can have his own reflections. We should not be sensitive about the criticism. When we are passing Laws, we are committed to certain political philosophy and we support it. We are prepared to accept the repercussions. It does not mean that any citizen whether it is Sri Govind Bhatt who incidentally happens to be the ex-Chief Justice or anyone else has no right to criticize. We should welcome criticism. Why should we be sensitive? What is it that he has said? He has said about the Members of the land tribunals. Is there any exaggeration? I have myself said it. Bring the list of the Members and I will show that most of them are disqualified and convicted people. There is a criticism on the working of the tribunals and the corrupt practices prevailing there in. We have to take lesson from the criticism by the public and improve the tribunals. That greatness we must show; that go greatness the legislators should have. A

point was made out by Sri Arumugham that the individual is threatening the legislators and also the Ministres concerned with the Act. Including the hon. member, we are not cowards here. Such threats have been there since the Bill was taken into consideration. Many land lords were against this Bill. Many meetings were held and resolution were passed. In spite of all that, the Bill was unanimously passed. There are no two opinions so far as the Land Reforms are concerned even if that is a progressive one. About the other states *i. e.*, Kerala and West Bengal, I view that there, the law is still more progressive than that of ours. Here according to the ceiling limit, each family can have more than 200 acres and most of the land lords have saved. An adult member gets 54 acres. Suppose he has four adult sons, he gets more than 200 acres. There is surplus land distribution. I do not call this most progressive. Let us not go into that. So far as these small land holders are concerned, no compensation is paid upto now to the majority of the small land holders whose cases have been decided. I would like to ask Sri Arumugham to go to the land tribunals and view the situation. Many widows unemployed and old people, whose cases have been decided three years back, have been paid no compensation. Sri moily is not knowing that. Tenants have deposited money in the Government Treasury to the tune of more than rupees one crore. It is not claimed Have the public no right to criticize on these land tribunals.

SRI HARANAHALLI RAMASWAMY.—The motion placed before this House is not on the basis of the criticism of the Land Tribunals or about payment of compensation or any of these matters which are referred to by Sri Bommai. It pertains specifically to the holding of threats of beheading *i. e.*, indirect contempt and intimidation and whether it. Comes within the purview of the contempt of the House.

SRI S. R. BOMMAI.—The speech, as reported in the press, is:—

“In other states, if such an Act had been passed, the people would have tried to behead the Ministers concerned.”

I do not agree with it. I strongly condemn this statement of Sri Govind Bhatt. But does it in any way come in the functioning of the legislators? Are we prevented from discharging our duties merely by the statement?

MR. SPEAKER.—What is your view about the land tribunals? What is your comment on that?

SRI S. R. BOMMAI.—I have said it. I have myself said in this House that many Members are not qualified. Qualification is not

only Degree. It includes honesty also. That criticism is a general criticism. I would like to quote on this point:

“A long chain of cases which arose in the House of Commons and in Indian Parliament indicate the general remarks which may appear to be reflections on the Members have, however, not been held to be breaches of privilege. For instance, remarks such as denouncing Members’ for drawing their living and their notoriety from the steady preparation of crimes’ or ‘for their foul tounge oratory’ have not been ruled to be infringements privilege on the member that abuse, however libellous of the conduct of Members outside the Parliament is not a breach of privilege unless it is designed to influence the proceedings of the House.”

There is no proceedings pending in the House. He is talking about the land reforms which has been passed and implemented. Again to quote :

“It has been held that it is the duty of the House to deal with such reflections upon Members as tend, or may tend to any mind public respect for and confidence in the House itself as an institution.”

“To quote from the Lok Sabha publication in a news paper of remarks that both Parliament and Press in India needed to become more mature was not held to be a breach of privilege. A statement of late Sri Raja Gopalachari about the Members of the Legislature, that ‘they were such people whom any First Class Magistrate could round up’ was not held to be a breach of privilege in the Lok Sabha.”

Sir, I would only say that I condemn with all capacity I have as a legislature, what Sri Govind Bhat has said. But at the same time, we need not be sensitive about such things. We cannot be cowed down by such statements. We should ignore such people. This is not a breach of privilege. Ignoring such people will be the best thing, otherwise we are giving undue importance and publicity to his thoughts by discussing them in this House.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ (ಬಂಟ್ವಾಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದಭಟ್ ಅವರು ಒಂದು ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದಿದೆ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ... “ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಲು ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಹತೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಕಾನೂನು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, “ಕಾಕ ಪೋಕರೂ” ಸದಸ್ಯರಾಗಬಹುದು” ಎಂದು ಗೋವಿಂದಭಟ್ ಅವರು ಅಂಥವರು ಇನ್ನಂಥ ತೀರ್ಪು ನೀಡಬಲ್ಲರು” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯದು “ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇಂಥ ಶಾಸನ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರೆ ಜನ ಮಂತ್ರಿ

ಗಳ ತಲೆ ತೆಗೆತಿದ್ದರು, ಎಷ್ಟೇ ಅನ್ಯಾಯವಾದರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕಿಡಿಕಾರಿದ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು “ಶಾಸಕರಿಗಿಲ್ಲಾ ಪೆನ್ಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಕೆ ಕೊಡ ಬಾರದು ಎಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಡಿದರು” ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. “ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಿಹೆಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ, ಅದರೇ ಇವತ್ತು ನಾವು ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಅಲ್ಲ, ಅವರು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹೊರಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸೋಷಿಯಲ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತಜ್ಞರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅವರೇ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಜಸ್ಟೀಸ್ ಆಫ್ ಪೀಸ್ ಎಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಆಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅಯುರ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಇಂತಾದ್ದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವವರೇ, ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಗಳಿಂದ ತೆಗೆದಿರುವಾಗ ಅವರೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಷ್ಟೇ, ಇವನು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನೇ ಹೌದೇ ಅಲ್ಲವೇ, ಗೇಣಿದಾರನೇ ಹೌದೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದು ಅಲ್ಲಿ. ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಬಂದಿದೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗವ:ನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸರಿ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ನಾವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದವರು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ವಿರೂಪದ್ರಾವಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದಾಗಲಿಂದಲೂ ಈ ವಾದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವರು ಕೇವಲ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೇ ನಾವು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇವು. ಆದರೆ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ತರುವುದು ಬೇಡ, ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೂ ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೂ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ತರುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಸುಮ್ಮನಾದೆವು, ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇವರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದವರು ಈ ರೀತಿ ಹೊರಗಡೆ ಈ ಶಾಸನದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಶಾಸಕರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಲಾಯರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಸ್ಯಾಬೋಟೇಜ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರ ಅವರು ಒಂದು ಖೂನಿ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗುವ ಮೊದಲು ಒಂದು ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟಂತಾದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಉದ್ರೇಕವಾಗದಿದ್ದು. ಇವರ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಒಂದು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂತ ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹಳ ಹೀನಾಯವಾಗಿ “ಜಡ್ಜ್ ಅವರ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಇವರುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ತಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು. ಇನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಡ ಅವರ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹೇಳದಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ಮಾತು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿ ಶಾಸನ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಮರೆತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತಹ ಶಾಸನವನ್ನು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಿಹೆಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ೧೦ ಸ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಅಂದರೆ ೧೫ ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಯಾರಿಗೂ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದರೆ ಇವರು ಜನರನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಶಾಸನವನ್ನು ಇವರು ಶ್ಲಾಘನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಅವರೇಳನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿರುವವರು ನೀವು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್

ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಇಂತಹ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಹಿಂದೆ ಲಾಂಡ್ ರೀ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು, ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಈ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಒಮ್ಮೆ ಮಾನ್ಯ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಶೆಟ್ಟರನ್ನು ಒಂದು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಹಾಕಲು ಕೆಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆದಿವೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಮಾತು ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಹೇಳಿದರು ನಾನು ಅದನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟರು ಒಬ್ಬ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿಂಡಿತ್ವವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೧೨-೦೦ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ ಕೊಲೆ ಮತ್ತು ಸುಲಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟ ಅವರ ಪ್ರಜೋದನೆಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ವಯೋ ವೃದ್ಧರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ರೀತಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಾಗಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಲೆಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಎಳೆದು ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಂರಿಸಿ ಈ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿ ಸೂಚನೆ ಕಿಂಚಿತ್ ಕ್ರಮ ಮಾಡಿ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಿವಿಲೀಜ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕರೆಸಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಇಂಥಾ ಪ್ರಜೋದನ ಕೃತ್ಯಗಳು ಉನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನು ಪ್ರಿವಿಲೀಜ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ರಿಫರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಇದರ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸಭೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

MR. SPEAKER.—I would like to know whether the Hon. Minister for Parliamentary Affairs is going to say anything in this matter.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—I have nothing to say, Sir,

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ವಕೀಲರು ಅವರೂ ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಆವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶೇಷಗಿರಿಯಪ್ಪನವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡಿ ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ೫ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ)—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು ಈ ಸದನದ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳು ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು. ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು. ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ರಾಜ್ಯದ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಆಧಾರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವರದಿ. ನಾನು ಮೂರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ವಿವರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು.

ನಾನು ಮೂರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಓದಿದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದಭಟ್ ಅವರು ಭೂಸುಧಾರಣೆಗೆ ವಿರೋಧ ಆದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿಯಮಗಳು ಏನಿವೆ ಅವು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಮೀನಿನ ವಿವಾದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಜನ ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇವೆ. ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ವಂಚಕರು ಅನರ್ಹರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಟಿಸಿಸ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದಭಟ್ ಅವರು ಬೇರಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾದರೂ ಇಂತಹ ಶಾಸನವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಲೆಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದಭಟ್ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಅನರ್ಹರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲವೇ? ಇದು ಹೇಗೆ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರುತ್ತದೆ? ಲಾ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಕಾನೂನಿಲ್ಲದೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಕಾನೂನಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಬಂದರೆ ಇವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇವರಿಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಬಹುದು. ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಹೇಗೆ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮೂರು ಡೆಕ್ಸ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

In this connection I wish to quote some press reports. Firstly, I shall quote from Deccan Herald; dated 5th May 1980.

"In other States if such an act had been passed, the people would have beheaded the Ministers concerned, he said"

Secondly, I shall quote a few lines from Indian Express, dated 5th May 1980.

"Mr. Bhatt said Land Tribunals consisted of persons who were ignorant of law and wondered if the country had the democracy at all considering that such tribunals has been allowed to exist for 6 years"

"He said, injustice perpetrated during the emergency was beyond all limits. In the District of South Kanara Revenue and Police Officers were threatened and forced the people to file applications before the tribunals, even though they are not tenants'.

SRI B. V. KAKKILAYA.—It is false.

SRI H. GANGADHARAN.—If it is true, what prevent you from commenting upon that?

SRI B. V. KAKKILAYA.—If you can yield for a minute, I will explain. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಟ್ ಅವರು ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಆಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಫೀಸರು ಯಾವ ಯಾವ ಪೋಲೀಸ್ ಆಫೀಸರು ಈ ತರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ

SRI H. GANGADHARAN -The matters are pending in the court of law. On the similar grounds, affidavits have been filed. So many cases are pending. During the stay, the matter has also gone to the Supreme Court. The lawyers have criticised the fact in the court of law, not only now, but also when the Constitution and the Law came into force. When the Constitution was challenged the Advocates, senior Advocates and great jurists have challenged this aspect.

When the Police and Revenue Officers threatened and forced the people to file applications before the tribunals even though they are not tenants, is it not the duty of an individual to criticise it? Even the Members of the Tribunal themselves made applications claiming to be tenants. Is it a privilege. Is it not a fact? What action the Government has taken? Why did you not agitate about these matters? What is the action the Government has taken? Which law has given protection to all these things?

It is a very important aspect and the House will have to consider it. Sri Govinda Bhatt remarked that :

‘if such a thing had happened in a State like Bihar Ministers would have been beheaded’

Is it wrong in any way? Is it the duty of a Minister to instigate Police and Revenue Officers to make others to file applications before the Tribunals?

Is it not the duty of the House or the Minister or the Legislator to see to that or to ask the Members of the Tribunals to file applications? No Ministers has done and no legislator has done. If such a thing had happened, it is naturally doing injustice. Then the Minister is not doing his duty properly, the House is not doing its duty properly. So, individual has got a right to criticise and right to express his opinion. If such injustice takes place, the people will take the law into their own hands. We ourselves have said this when we are speaking on the Essential services Bill that if such an Act comes into force there will be a revolution, things will take a different aspect, We have expressed it.

Now, where is it said that he is not for Land Reforms. What he has criticised is a simple thing that is, the poor people have not been given compensation and they have committed suicide, Is it the privilege of the House to see that the poor people are committing suicide because they do not get compensation? Is it not the right of the citizens to criticise if they feel that injustice is done to them? Therefore, there is no breach of privilege committed by Sri Govind Bhat, in this regard.

MR. SPEAKER. — Important points have been urged and several authorities have been quoted by several Members. I shall examine the matter carefully and will give my ruling when the House re-assembles next.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಿವಯ್ಯ. — ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಲೆ ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ನಾನು ಮೊದಲೇ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ಅವರೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಬಿಡುವುದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ. — ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರೈಕೆಯಾದ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮುಖ್ಯ. It is for the Chair to take a decision. Government as such cannot have any view.

ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ

ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುಚ್ಛ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಶಿಸ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ. —

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್. — ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅತ್ಯುಚ್ಛ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಶಿಸ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು). — ದಿನಾಂಕ ೯-೪-೧೯೮೦ ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ೨ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುನಿರಿದ್ಡಿ ಪಾಳ್ಯದ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆದ ಶ್ರೀ ಸುನಿಲ್ ಕುಮಾರ್ ರವರು ಕಂಟೋನ್‌ಮೆಂಟ್ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಹತ್ತಿರ ಒಬ್ಬ ಅಪರಿಚಿತನು ಚೂರಿಯಿಂದ ಇಬ್ಬರು ರೈಲ್ವೆ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಇರಿದು ಚೂರಿಯನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನನ್ನು ಹತ್ತೋಟಿಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಸದರಿ ಅಪರಿಚಿತನು ಚೂರಿಯಿಂದ ಇರಿದನು. ಶ್ರೀಯುತ ಸುನಿಲ್ ಕುಮಾರ್ ರವರನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಬೋರಿಂಗ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮಗಾದ ಗಾಯದಿಂದ ಮೃತಪಟ್ಟರು.

ದಿನಾಂಕ ೯-೪-೧೯೮೦ ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ೯ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಸುನಿಲ್ ಕುಮಾರ್ ರವರ ಮೃತ ದೇಹವನ್ನು ವಿಕೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಮರಣೋತ್ತರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ತರಲಾಯಿತು. ವಿಕೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ರವಾಗಾರದ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪೇದಗಳು ಸೇರಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಪೋಲೀಸರು ಮರಣೋತ್ತರ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ವೈದ್ಯರಾದ ಡಾ|| ಚಂದ್ರೇಗೌಡರವರು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅತಂಕ ತಂದೊಡ್ಡಬಾರದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪೋಲೀಸರು ಕ್ಷುದ್ಧರಾಗಿ ಸದರಿ ವೈದ್ಯರ ಮೇಲೆ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು.

ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಗರದ ಪೋಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರವರು ಸುಮಾರು ೧೧ ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ರಿಂದ ೩೦೦ ಜನರು ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ ನೆರೆದಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಪೋಲೀಸರು ಸಮ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹಾಲಿ ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ರವರು ಕೆರಳಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಎತ್ತಿದ ಸ್ವರದಿಂದ ಹಿರಿಯ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತನ್ನನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅಮಾನತ್ತುಗೊಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗಳಿದರು. ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಪಂಗಿರಾಮನಗರ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚಾಣಾಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.